

CAN YOU ANSWER THESE QUESTIONS?

1. When they traveled in the desert, an ark went before them. What did that ark contain?
2. The section describing the ark's travels, "*vayehi binsoa ha-aron*," is preceded and succeeded with two inverted "nun"s. Why?
3. Describe the events that forced Moshe to appoint seventy elders to help him lead the people.
4. Describe the mission of the spies that Moshe sent out.
5. What was the principle deficiency (*chisoron*) of the people of Israel that brought about the sin of the spies (*chet hameraglim*)?

This and much more will be addressed in the fourth lecture of this series:
"Forty Years in the Desert".

To derive maximum benefit from this lecture, keep these questions in mind as you listen to the lecture and read through the outline. Go back to these questions once again at the end of the lecture and see how well you answer them.

PLEASE NOTE: This outline and source book were designed as a powerful tool to help you appreciate and understand the basis of Jewish History. Although the lectures can be listened to without the use of the outline, we advise you to read the outline to enhance your comprehension. Use it, as well, as a handy reference guide and for quick review.

**This lecture is dedicated to the honor and merit of the
Schulman family**

THE EPIC OF THE ETERNAL PEOPLE
Presented by Rabbi Shmuel Irons

Series XV Lecture #4

FORTY YEARS IN THE DESERT:

I. The Departure from Sinai

A.

וַיְהִי בַשָּׁנָה הַשְּׁנִיָּת בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בַעֲשָׂרִים בַּחֹדֶשׁ נִעְלָה הָעֲנַן מֵעַל מִשְׁכַּן הָעֵדוּת: וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִסְעֵיהֶם מִמִּדְבַּר סִינַי וַיִּשְׁכְּן הָעֲנַן בְּמִדְבַּר פָּאֲרָן: וַיִּסְעוּ בְּרֵאשִׁיטָה עַל פִּי ד' בַּיּוֹם מִשָּׁה: וַיִּסַּע דָּגְל מַחֲנֵה בְנֵי יְהוּדָה בְּרֵאשִׁיטָה לְצַבָּאתָם וְעַל צָבָא נַחֲשׁוֹן בֶּן עַמִּינָדָב: וְעַל צָבָא מִטָּה בְנֵי יִשָּׁשׁכָר נִתְנַאֵל בֶּן-צֹוֹעַר: וְעַל צָבָא מִטָּה בְנֵי זְבוּלֹן אֱלִיאָב בֶּן חֶלֶן: וְהוֹרֵד הַמִּשְׁכָּן וְנִסְעוּ בְנֵי גֵרְשׁוֹן וּבְנֵי מְרָרִי נִשְׂאֵי הַמִּשְׁכָּן: וְנִסְעוּ דָּגְל מַחֲנֵה רְאוּבֵן לְצַבָּאתָם וְעַל צָבָא אֱלִיצוּר בֶּן שְׂדִיאוּר: וְעַל צָבָא מִטָּה בְנֵי שִׁמְעוֹן שְׁלֹמִיאֵל בֶּן צוּרִישַׁדַּי: וְעַל צָבָא מִטָּה בְנֵי גַד אֱלִיסָפָה בֶּן דְּעוּאֵל: וְנִסְעוּ הַקְּהָתִים נִשְׂאֵי הַמִּקְדָּשׁ וְהִקִּימוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן עַד בָּאָם: וְנִסְעוּ דָּגְל מַחֲנֵה בְנֵי אֶפְרַיִם לְצַבָּאתָם וְעַל צָבָא אֱלִישַׁמָּע בֶּן עַמִּיהוּד: וְעַל צָבָא מִטָּה בְנֵי מְנַשֶּׁה גַּמְלִיאֵל בֶּן פְּדָהצוּר: וְעַל צָבָא מִטָּה בְנֵי בְנִימֵן אַבִּידָן בֶּן גִּדְעוֹנִי: וְנִסְעוּ דָּגְל מַחֲנֵה בְנֵי דָן מְאִסָּף לְכָל הַמַּחֲנֵת לְצַבָּאתָם וְעַל צָבָא אַחִיעֶזֶר בֶּן עַמִּישַׁדַּי: וְעַל צָבָא מִטָּה בְנֵי אֲשֵׁר פְּגַעִיאֵל בֶּן עַכְרָן: וְעַל צָבָא מִטָּה בְנֵי נַפְתָּלִי אַחִירַע בֶּן עֵינָן: אֵלֶּה מִסְעֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְצַבָּאתָם וַיִּסְעוּ: בַּמִּדְבָּר י'א-כח

And it came to pass on the twentieth day of the second month, in the second year, that the cloud was taken up from the tabernacle of the Testimony. And the people of Israel took their journeys out of the wilderness of Sinai; and the cloud rested in the wilderness of Paran. And they first took their journey according to the commandment of the Lord by the hand of Moses. In the first place went the standard of the camp of the sons of Judah according to their armies; and over his army was Nahshon the son of Amminadab. And over the army of the tribe of Issachar was Nethaneel, the son of Zuar. And over the army of the tribe of Zebulun was Eliab, the son of Helon. And the tabernacle was taken down; and the sons of Gershon and the sons of Merari set forward, carrying the tabernacle. And the standard of the camp of Reuben set forward according to their armies; and over his army was Elizur the son of Shedeur. And over the army of the tribe of Simeon was Shelumiel, the son of Zurishaddai. And over the army of the tribe of Gad was Eliasaph, the son of Deuel. And the Kohathites set forward, carrying the sanctuary; that the tabernacle should be set up before they arrived. And the standard of the camp of the sons of Ephraim set forward according to their armies; and over his army was Elishama the son of Ammihud. And over the army of the tribe of Manasseh was Gamaliel, the son of Pedahzur. And over the army of the tribe of Benjamin was Abidan, the son of Gideon. And the standard of the camp of the sons of Dan set forward, which was the rear guard of all the camps throughout their armies; and over his army was Ahiezer the son of Ammishaddai. And over the army of the tribe of Asher was Pagiel, the son of Ocran. And over the army of the tribe of Naphtali was Ahira, the son of Enan. Thus were the journeys of the people of Israel according to their armies, when they set forward. **Numbers 10:11-28**

B.

וַיִּסְעוּ מִהַר ד' דָּרָךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים וְאַרְוֹן בְּרִית ד' נִסַּע לְפָנֵיהֶם דָּרָךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים לְתוֹר לָהֶם מִנּוּחָה: וַעֲנָן ד' עָלֵיהֶם יוֹמָם בְּנִסְעָם מִן הַמַּחֲנֵה: בַּמִּדְבָּר י'ג-לד

And they departed from the mount of the L-rd three days' journey; and the ark of the covenant of the L-rd went before them in the three days' journey, to search out a resting place for them. And the cloud of the L-rd was upon them by day, when they went out of the camp. **Numbers 10:33-34**

C.

נ וַיְהִי בְּנִסְעַת הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה קוּמָה | ד' וַיִּפְצוּ אֵיבֵיךָ וַיִּנְסוּ מִשְׁנֵאֶיךָ מִפְּנֵיךָ: וּבְנַחְזָה יֹאמַר שׁוּבָה ד' רַבְבוֹת אֱלֹפֵי יִשְׂרָאֵל: נ במדבר י:לה-לו

And it came to pass, when the ark set forward, that Moses said, Rise up, L-rd, and let Your enemies be scattered; and let them who hate You flee before You. And when it rested, he said, Return, O L-rd, to the many thousands of Israel. **Numbers 10:35-36**

D.

פרש"י על ארון ברית ד' זה הארון היוצא עמהם למלחמה. ובו שברי לוחות מונחים כו' וכ"כ בס' דברים י' א'. וכבר העיר הרמב"ן שם דזהו דעת ר"י בן לקיש בירו' שקלים פ"ד תני ריב"ל א' שני ארונות היו מהלכין אם ישראל במדבר א' שהי' התורה נתונה בתוכו וא' שהיו שברי לוחות נתונים בתוכו זה שהיתה התורה נתונה בתוכו הי' מונח בא"מ הה"א וארון ברית ד' ומשה לא משו מקרב המחנה וזה שהי' שברי לוחות נתונים בו הי' נכנס ויוצא עמם ורבנן א' ארון א' הי' ופעם א' יצא בימי עלי ונשבה. העמק דבר במדבר י:לג

Rashi explained that [the ark in the above verse] is referring to the one which accompanied them when they went out to battle. That one contained the pieces of the broken set of tablets. . . . This is the opinion of Rav Yehudah ben Lakish (Yerushalmi Shekalim Chapter 4): It was taught: Rabbi Yehudah ben Lakish said, "There were two arks that traveled with Israel in the desert: One in which the Sefer Torah was placed and one in which the pieces of the broken tablets were placed. The one which contained the Sefer Torah rested in the Tent of Meeting. . . . The one containing the pieces of the broken tablets accompanied them in battle. The other Rabbis say that there was but one ark. It only went out to battle once, during the time of Eli [HaKohen] and it was captured." **Haamek Davar, Numbers 10:33**

E.

(1) תנו רבנן: (במדבר י') ויהי בנסע הארץ ויאמר משה, פרשה זו עשה לה הקדוש ברוך הוא סימניות מלמעלה ולמטה, לומר שאין זה מקומה. רבי אומר: לא מן השם הוא זה, אלא מפני שספר חשוב הוא בפני עצמו. כמאן אזלא הא דאמר רבי שמואל בר נחמן אמר רבי יונתן: (משלי ט) חצבה עמודיה שבעה אלו שבעה ספרי תורה. כמאן כרבי. מאן תנא דפליג עליה דרבי רבן שמעון בן גמליאל הוא, דתניא, רבן שמעון בן גמליאל אומר: עתידה פרשה זו שתיעקר מכאן ותכתב במקומה. ולמה כתבה כאן כדי להפסיק בין פורענות ראשונה לפורענות שנייה. פורענות שנייה מאי היא? - (במדבר יא) ויהי העם כמתאננים. פורענות ראשונה - (במדבר י') ויסעו מהר ד' ואמר רבי חמא ברבי חנינא: שסרו מאחרי ד'. והיכן מקומה? אמר רב אשי: בדגלים. שבת קטו-קטז.

Our Rabbis taught: And it came to pass when the ark set forward that Moses said, [etc.]: for this section the Holy One, blessed be He, provided signs above and below, to teach that this is not its place. Rabbi said: It is not on that account, but because it ranks as a separate Book. With whom does the following dictum of R. Shmuel b. Nahmani in R. Yonathan's name agree: She [Wisdom] has hewn out her seven pillars: (Proverbs 9:1) - this refers to the seven Books of the Law? With whom? With Rabbi. Who is the Tanna that disagrees with Rabbi? It is R. Shimon b. Gamliel. For it was taught, R. Shimon b. Gamliel said: This section is destined to be removed from here and

written in its [right place]. And why is it written here? In order to provide a break between the first [account of] punishment and the second [account of] punishment. What is the second [account of] punishment? – And the people were as murmurers, [etc.]. (Numbers 11:1) The first [account of] punishment? – And they moved away from the mount of the L-rd, (ibid. 10:33) which R. Hama b. R. Hanina expounded [as meaning] that they turned away from following the L-rd. And where is its [rightful] place? – In [the chapter on] the banners. **Shabbos 115b-116a**

(2) פורענות ראשונה ויסעו וא"ר חנינא שסרו מאחרי השם. פי' בקונטרס שמאז התחילו לשאול בשר ואומר ר"י דאין נ"ל כן אלא פורענות ראשונה כדאמר במדרש (ילמדנו) ויסעו שנסעו מהר סיני דרך שלשת ימים כתינוק היוצא מבית הספר שבורח לו והולך לו כך היו בורחים מהר סיני דרך שלשת ימים לפי שלמדו הרבה תורה בסיני אמר הקב"ה נסמוך פורענות לפורענות לאו אלא נפסוק פרשת ויהי בנסוע הארון: תוספות, שם

The first [account of] punishment? – And they moved away from the mount of the L-rd, (Numbers 10:33): Rashi explained that from that moment they began the process of requesting meat. This explanation was not accepted by Ri (Rabbainu Yitzchak). [The Ri] based his explanation on the following Midrash (Yelamdainu): **And they departed from the mount of the L-rd three days' journey** like a child leaving school who hurriedly runs away, so, too, they were fleeing from Mount Sinai on a three day journey, for they [felt that they] had learned much (an excessive amount of) Torah at Sinai. The Holy One, blessed be He, said: I won't put one account of punishment next to another, but rather I will separate them, with, "And it came to pass, when the ark set forward etc." **Tosefos, ibid.**

(3) . . . במדבר היו מתנהגים במדת תפארת שהלך לימין משה שהוא לגמרי למעלה מהליכות הטבע. ובא"י הלכו בדרך הטבע בסתרי השגחת מלכות שמים ב"ה וזה השנוי התחיל עודם במדבר בשנת הארבעים כמו שביארנו בפ' חקת. עפ"י זה השנוי נעשו מלחמות ישראל עם הכנעני ועם סיחון בדרך הטבע. וגם המטה לא היה עוד ביד משה תמיד אלא בעת הצורך לפי ההכרח כמו שביארנו שם. וזה השנוי המצוין בזה הספר אמרו חז"ל בבראשית רבה פ"ג ויבדל א-להים בין האור ובין החשך זה ספר במדבר שהוא מבדיל בין יוצאי מצרים ובין באי הארץ. . . . והנראה דעפ"י זה הכונה אמרו חז"ל דויהי בנסוע הארון הוא ספר בפ"ע. ללמדנו באשר כי התחלת השנוי היה מן ויהי העם כמתאוננים ולו' כי בשביל שהתנהגו במדת תפארת נענשו מיד אחר שחטאו, כי היה צל ההשגחה על יד ימינם. ודבר זה היה קשה עליהם לסבול עד שגרם לשלוח מרגלים כאשר יבואר פ"ר שלח. ומזה נשתלשל והלך עד שהגיע לזה השנוי כאשר יבואר שם. וא"כ פרשה זו קטנה היא המחלקת בין שני אופני הליכות ישראל, עד שכל חלק א' מן הספר הוא ספר בפ"י כמו זה ההילוך ספר בפ"ע וזה ההילוך הוא ספר בפ"ע. וכמש"כ בפ' בראשית עה"פ זה ספר שספור ענין גדול נקרא ספר. העמק דבר פתיחה לספר במדבר

. . . In the desert they were being led through the Divine attribute of "Splendor", which accompanied Moshe at his right hand, which is completely beyond the limits of nature. In the Land of Israel they were being led through natural means with Divine Providence acting in a hidden manner. This change [of mode of leadership] began while they were in the desert in their fortieth year, as we will explain in Parshas Chukas (Numbers Chapter 20). Based on that change of mode of leadership, did they wage war against the Canaanites and against Sichon in a natural manner. Even the "mateh", the staff, was not always in Moshe's hand; only when it was absolutely necessary, as we will explain there. Regarding the transition which is indicated in this Book, did our Sages of blessed memory state in Midrash Rabbah, Chapter 3, "[The verse,] 'And

G-d divided between the light and between the darkness,' is referring to the Book of Numbers, which divides between those who left Egypt and those who entered the Land." . . . According to this it would seem that the statement of our Sages, of blessed memory, that, "And it came to pass, when the ark set forward etc.", is a separate Book (*Sefer*). This teaches us that the very beginning of this transition occurred with, "And [it came to be] when the people complained, [it displeased the L-rd; and the L-rd heard it; and His anger was kindled; and the fire of the L-rd burnt among them, and consumed those who were in the outlying parts of the camp]." Since He was conducting their affairs with the attribute of Splendor, they were punished as soon as they sinned, for the protection of Divine Providence was by their right hand. This was very difficult for them to bear and it was the cause that they sent out spies, as will be explained in Parshas Shelach, which, in turn, ultimately brought about the changes [in the way which G-d dealt with them] that will be explained there. Consequently, this small section, divides between the two ways that G-d conducted himself vis-a-vis Israel, the one before it and the one after it describing two distinct ways of conduct, each one a separate account. As I explained on the verse (Gen. 5:1), "This is the book of the generations of Adam," an account of an important matter [can also be] referred to as a [separate] Book. **Haamek Davar, Introduction to his Commentary to the Book of Numbers**

II. Descent from the Heights

A.

(1) וַיְהִי הָעָם כְּמִתְאַנְנִים רָע בְּאָזְנֵי ד' וַיִּשְׁמַע ד' וַיַּחַר אַפּוֹ וַתִּבְעַר בָּם אֵשׁ ד' וַתֹּאכַל בְּקִצָּה הַמַּחֲנֶה: וַיִּצְעַק הָעָם אֶל מֹשֶׁה וַיִּתְפַּלֵּל מֹשֶׁה אֶל ד' וַתִּשְׁקַע הָאֵשׁ: וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא תִּבְעָרָה כִּי בְעָרָה בָּם אֵשׁ ד': במדבר י"א-ג

And [it came to be] when the people complained (into the ears of the L-rd), it displeased the L-rd; and the L-rd heard it; and His anger was kindled; and the fire of the L-rd burnt among them, and consumed those who were in the outlying parts of the camp. And the people cried to Moses; and when Moses prayed to the L-rd, the fire was quenched. And he called the name of the place Taberah; because the fire of the L-rd burnt among them. **Numbers 11:1-3**

(2) וַיְהִי הָעָם כְּמִתְאַנְנִים: אֵינן וַיְהִי אֵלּא שֶׁהִיא לֵהֶם דְּבַר מִתְחַלָּה מִלְּמַד שֶׁהָיוּ מִקּוֹלְקָלִים וְחִזְרוּ לְקִלְקוּלָם הֶרְאוּן . . . וַתֹּאכַל בְּקִצָּה הַמַּחֲנֶה: יֵשׁ אוֹמְרִים אֵלּוּ הַגְּרִים הַמוֹקְצִים שֶׁבְּסוֹף הַמַּחֲנֶה רַבִּי שֶׁמְעוֹן בֶּן מְנַסִּיא אוֹמֵר וַתֹּאכַל בְּקִצָּה הַמַּחֲנֶה בְּקִצֵּינִים שֶׁבָּהֶם בְּגִדוּלִים שֶׁבָּהֶם וְכֹה"א (שׁוֹפְטִים י"א) וַיִּשְׁמְרוּ הָעָם אוֹתוֹ עֲלֵיהֶם לְרֹאשׁ וּלְקִצֵּין. סְפָרִי בַּמִּדְבָּר פִּיסקָא פ"ה

And [it came to be (vayehi) that] when the people complained: This expression (*vayehi*) is only used in a situation where the root cause was already there. From the use of this term we see that the people were previously deficient and merely returned to their former deficient state. . . . **and consumed those who were (biketzie) in the outlying parts of the camp:** There are those that say that this is specifically referring to the proselytes who were set apart and lived at the periphery of the camp. Rabbi Shimon ben Menasia said that this expression, "**and consumed those who were biketzie of the camp,**" is referring to the most prestigious (*katzinei*) of them, as it says (Judges 11:11), ". . . and the people made him chief and captain (*katzin*) over them." **Sifrei, BaMidbar, Chapter 5**

(3) הכונה שהי' השכינה שורה בישראל. ומש"ה תיכף כשדברו הי' כמו שמדברים באזניו כ"י מש"ה פגע בהם העונש מיד. ולא כמו דכתיב לדורות כי תצא מחנה על אויביך ונשמרת מכל דבר רע ומסיים המקרא פן יראה בך ערות דבר ושב מאחריך א"כ לא יהיה העונש מיד. אלא ממילא יהיו מסוכנים במלחמה. אבל לא בא ההיזק מיד בהשגחתו ית' הנפלא. משא"כ במדבר לעולם לא שב ד' מן הארון והמקדש ורבבות אלפי ישראל הצדיקים. . . . תאכל בקצה המחנה. כאשר יצא אש מקה"ק בערה בקצה המחנה הסמוך למשכן ובעוד לא הלך האש הלאה התפלל משה ותשקע האש. והדרש בקציני העם. והיינו הך שלפי הפשט שהגדולים היו סמוכים יותר לאוהל מועד. ע"כ נגע האש בהם תחלה: העמק דבר לבמדבר יא:א

. . . when the people complained into the ears of the L-rd: The meaning of this is that the Shechinah (Divine Presence) rested amongst Israel. Consequently, as soon as they spoke it was, in a manner of speech, as if they spoke directly into His ears, and for that reason they were immediately punished. This is in contrast to what is written regarding the subsequent generations (Deut. 23:10), "When you go out to encamp against your enemies, then keep yourself from every wicked thing," and Scripture concludes (ibid. 15), "lest He should see an unclean thing in you, and turn away from you." This is indicative that the punishment will not occur immediately, but rather, [because He will turn away,] they will be exposed to the dangers of battle. The damage will not occur immediately, however, through His supernatural Providence. Whereas in the desert, G-d did not remove His presence from the Ark and the Sanctuary and the myriads and thousands of righteous. . . . [The fire] consumed those who were *biketzie* of the camp: When the fire went out from the Holy of Holies, it burned that part of the camp that was closest to the Mishkan. Before the fire got any further, Moshe prayed and the fire subsided. The *drasha* is that it refers to the captains - *katzinei*, is in concert with the simple meaning, as the most prestigious were situated closest to the Tent of Meeting. Consequently, the fire first came in contact with them. **Haamek Davar, Bamidbar 11:1**

B.

(1) וְהָאֶסְפָּסָף אֲשֶׁר בְּקִרְבּוֹ הִתְאוּבוּ תְאוּבָה וַיָּשֻׁבוּ וַיִּבְכּוּ גַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ מִי יֵאָכְלֵנוּ בְּשָׂר׃ זָכְרָנוּ אֶת הַדָּגָה אֲשֶׁר נָאֵכַל בְּמִצְרַיִם חֲנָם אֶת הַקִּשְׁאִים וְאֶת הָאֶבְטַחִים וְאֶת הַחֲצִיר וְאֶת הַבְּצִלִּים וְאֶת הַשּׁוּמִים: וְעַתָּה נַפְשֵׁנוּ יִבֶּשֶׁה אֵין כָּל בְּלִתִּי אֵין כָּל הַמֶּן עֵינֵינוּ: וְהַמֶּן כְּזֶרַע גֹּד הוּא וְעֵינֵנוּ כְּעֵין הַבְּדֹלָח: שְׁטוּ הָעָם וְלָקְטוּ וּטְחֲנוּ בְּרַחִים אוֹ דָכוּ בְּמִדְכָה וּבְשָׁלוּ בְּפָרוֹר וְעָשׂוּ אֹתוֹ עֲגוֹת וְהָיָה טַעְמוֹ כְּטַעַם לֶשֶׁד הַשָּׁמֶן: וּבְרִדַת הַטֹּל עַל הַמַּחֲנֶה לִילָה יִרַד הַמֶּן עָלֵינוּ: וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה אֶת הָעָם בֹּכָה לְמִשְׁפַּחְתּוֹ אִישׁ לְפִתַח אֹהֶלוֹ וַיַּחַר אֵף ד' מְאֹד וּבְעֵינָי מִשֶּׁה רָע: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל ד' לְמָה הִרְעַתָּ לְעַבְדְּךָ וּלְמָה לֹא מְצָא(א)תִּי חֵן בְּעֵינֶיךָ לְשׁוֹם אֶת מִשְׁאָל כָּל הָעָם הַזֶּה עָלַי: הֲאֵנֹכִי הִרִיתִי אֶת כָּל הָעָם הַזֶּה אִם אֲנֹכִי יִלְדֹתִיהוּ כִּי תֹאמַר אֵלַי שְׂאֵהוּ בְּחִיקְךָ כִּי אֲשֶׁר יִשָּׂא הָאֶמֶן אֶת הַיִּנֹּק עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתָּיו: מֵאֵין לִי בְשָׂר לְתֵת לְכָל-הָעָם הַזֶּה כִּי יִבְכוּ עָלַי לֵאמֹר תִּנְּה לָנוּ בְשָׂר וְנֹאכְלָה: לֹא-אוּכַל אֲנֹכִי לְבַדִּי לְשֹׂאת אֶת-כָּל הָעָם הַזֶּה כִּי כִבֵּד מְמֹנִי: וְאִם-כִּכָּה | אֶת-עֲשֵׂה לִי הֲרֹגֵנִי נָא הֲרֹג אִם מְצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ וְאֵל אֲרָאָה בְּרַעְתִּי: במדבר יא:ד-טו

And the mixed multitude that was among them had a strong craving; and the people of Israel also wept again, and said, Who shall give us meat to eat? We remember the fish, which we ate in Egypt for nothing; the cucumbers, and the melons, and the leeks, and the onions, and the garlic; But now our soul is dried away; there is nothing at all, beside this manna, before our eyes. And the manna was as coriander seed, and its color as the color of bdellium. And the people went about, and gathered it, and ground it in mills, or beat it in a mortar, and baked it in pans, and made cakes of it; and the taste of it was like the taste of fresh oil. And when the dew fell upon the camp in the night, the manna fell upon it. Then Moses heard the people weep throughout

their families, every man in the door of his tent; and the anger of the L-rd was kindled greatly; and Moses also was displeased. And Moses said to the L-rd, Why have You afflicted Your servant? and why have I not found favor in Your sight, that You lay the burden of all this people upon me? Have I conceived all this people? Have I fathered them, that You should say to me, carry them in your bosom, like a nursing father carries the sucking child, to the land which You swore to their fathers? From where should I have meat to give to all this people? for they weep to me, saying, Give us meat, that we may eat. I am not able to carry all this people alone, because it is too heavy for me. And if You deal thus with me, kill me, I pray you, at once, if I have found favor in Your sight; and let me not see my wretchedness. **Numbers 11:4-15**

(2) והאספסוף וגו' התאוו תאוה. לא התלוננו על רע. אלא שחסר תאוה ותענוגי בשר. דלא לכולם הי' המן מוטעם יפה כדאי' במס' יומא. והם גרמו אשר, וישובו ויבכו גם ב"י. אע"ג שהי' להם המן מוטעם יפה. מ"מ אמרו מי יאכלנו בשר. שהוא עיקר הנאת סעודה כמבואר בב"ר פס"ז א"ל עשו ליצחק מה האכילך כו' כיון שהזכיר בשר מיד בכה כו' והנה לשון וישובו בא ללמדנו שזה הרעיון הי' להם כבר. אלא שלא יצא מן השפה ולחוץ עד עתה והיינו כדברינו בס' שמות ט"ז יע"ש (ובמס' שבת דקט"ז א' אי' דויהי בנסוע הארון בא להפסיק בין פורענות ראשונה לשני' ומפרש בגמ' פורענות שני' מאי היא ויהי העם כמתאוננים פורענות ראשונה מאי היא ויסעו מהר ד' ואר"ח בר"ח שסרו מאחרי ד' ופרש"י בתוך ג' ימים למסעם התאוו תאוה האספסוף להתרעם על הבשר כו'. מפרש הגמ' דתאות הבשר היה מיד אחרי נסעם מהר ד' אלא שלא יצא מן השפה עד אחר מעשה המתאוננים. שהתאוננו על שנתלבטו בדרך ג"י. אז יצא מן שפה התאוה שהיה מקודם וזהו לשון וישובו. כאשר היה הרעיון מכבר. ובזה מדויק מה דמפרש בגמ' תחלה פורענות שניה לראשונה. משום דפורענות ראשונה יצא לאור אח"כ. ולמדו חז"ל מדיוק לשון המקרא ויסעו מהר ד'. ולא כתיב מהר סיני. אלא שהיה בדעתם לסור מהעונג שהיה שם על ד'. ובקשו להתענג על תענוגי בשרים. וע' להלן מקרא כ':): העמק דבר, במדבר יא:ד

And the mixed multitude that was among them had a strong craving: They were not complaining about poor conditions, but rather about the lack of satisfaction of their cravings and their deprivation of the pleasures of eating meat, for the manna was not very tasty to everyone, as is stated in Yoma (75a). But their complaining caused mass crying even amongst the people of Israel, for whom the manna was very tasty, and they [too] said, "Who shall give us meat to eat?" for the pleasure of meat is the essential pleasure of dining, as is evident in the Midrash Bereishis Rabbah Chapter 67 . . . Behold, the expression, "*vayoshuvu*" - and they went back [and wept], comes to teach us that this idea [of feeling deprivation] was already with them, but they hadn't yet expressed it until now, as we stated in our commentary to Exodus 16. [See above page 3, as this reflects Rashi's explanation of the gemora Shabbos 116a, that when they left Mount Sinai they were already harboring such thoughts. See text of Haamek Davar for further details.] **Haamek Davar, Numbers 11:4**

(3) ואל אראה ברעתי. שהמת מתוך כאב לב צרתו כפולה שהרי רואה כמה ימים לפני מותו שימות בקרב הימים. כך אם לא תהרגני הלא אמות מצער ויגון ועוד אראה ברעתי ע"כ טוב לי למות בעוצם בריאותי. העמק דבר, במדבר יא:טו

. . . **and let me not see my wretchedness:** for the tragedy of a person who dies from heartache is two fold. [Not only does he suffer death,] but he is also aware of his impending demise during his prolonged illness. [Moshe is in fact saying,] "If you don't kill me, I will die from the pain and grief [of dealing with them] and, in addition, I will be aware of my wretchedness [during this period of prolonged dying]. It is better, therefore, to die while I am still healthy." **Haamek Davar, Numbers 11:15**

F.

(1) וַיֹּאמֶר ד' אֶל מֹשֶׁה אֲסַפֶּה לִּי שִׁבְעִים אִישׁ מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָדַעְתָּ כִּי הֵם זִקְנֵי הָעָם וְשִׁטְרֵי וְלִקְחָתָ אִתָּם אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וְהִתִּיצְבוּ שָׁם עִמָּךְ: וַיֵּרְדְתִי וְדַבַּרְתִּי עִמָּךְ שָׁם וְאַצְלֵתִי מִן הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלֶיךָ וְשִׁמְתִי עֲלֵיהֶם וְנָשְׂאוּ אִתְּךָ בְּמִשְׁאֵ הָעָם וְלֹא תִשָּׂא אֶתָּה לְבַדְּךָ: בַּמִּדְבָּר יֵאָמְרוּ יִז

And the L-rd said to Moses, Gather to me seventy men of the elders of Israel, whom you know to be the elders of the people, and officers over them; and bring them to the Tent of Meeting, that they may stand there with you. And I will come down and talk with you there; and I will take of the spirit which is upon you, and will put it upon them; and they shall carry the burden of the people with you, that you carry it not yourself alone. **Numbers 11:16-17**

(2) אֲסַפֶּה לִּי שִׁבְעִים אִישׁ מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל. הֵינּוּ גְדוּלֵי הַמַּעֲלָה שִׁיְהִיו רְאוּיִם לַעֲמוּד לִפְנֵי בַקְבֻלַת רוּחַ"ק: אֲשֶׁר יָדַעְתָּ כִּי הֵם זִקְנֵי הָעָם. שְׁבַהֲנָהֲגָה שֶׁל הָעָם ג"כ הֵמָּה זִקְנִים וְהָעָם יֵהִיו נִגְרָרִים אַחֲרַי דְּבַרְיָהֶם: וְשִׁטְרֵי. שִׁיכּוּלִים לְהִרְאוֹת עוֹז וּמוֹרָא בַּמָּקוֹם שֶׁנִּדְרָשׁ כִּמוֹ שׁוֹטְרִים שְׂרוּדִים אֶת הָעָם: הַעֲמֵק דְּבַר, בַּמִּדְבָּר יֵאָמְרוּ

Gather to me seventy men of the elders of Israel: These are people of the highest spiritual level who will be fit to stand before Me to receive the Divine Sprit. **Whom you know to be the elders of the people:** Regarding the leadership of the community, these men are also regarded by them as being their "elders" and the people will follow their directives. **And officers:** who can show courage and instill fear when it is needed, just like the [police] officers who discipline the populace. **Haamek Davar, Numbers 11:16**

G.

(1) וְאֶל הָעָם תֹּאמַר הַתְקַדְּשׁוּ לְמַחֵר וְאֶכְלֶתֶם בֶּשֶׂר כִּי בְכִיתֶם בְּאָזְנֵי ד' לֵאמֹר מִי יֵאֲכַלְנוּ בֶּשֶׂר כִּי טוֹב לָנוּ בְּמִצְרַיִם וְנִתֵּן ד' לָכֶם בֶּשֶׂר וְאֶכְלֶתֶם: לֹא יוֹם אֶחָד תֵּאֲכַלְוּן וְלֹא יוֹמִים וְלֹא | חֲמִשָּׁה יָמִים וְלֹא עֶשְׂרֵה יָמִים וְלֹא עֶשְׂרִים יוֹם: עַד | חֲדָשׁ יָמִים עַד אֲשֶׁר יֵצֵא מֵאַפְּכֶם וְהָיָה לָכֶם לְזָרָא יַעַן כִּי מֵאַסְתֶּם אֶת ד' אֲשֶׁר בְּקִרְבְּכֶם וַתִּבְכוּ לְפָנָיו לֵאמֹר לָמָּה זֶה יֵצְאוּ מִמִּצְרַיִם: בַּמִּדְבָּר יֵאָמְרוּ יֵאָמְרוּ

And say to the people, Sanctify yourselves for tomorrow, and you shall eat meat; for you have wept in the ears of the L-rd, saying, Who shall give us meat to eat? for it was well with us in Egypt; therefore the L-rd will give you meat, and you shall eat. You shall not eat one day, nor two days, nor five days, neither ten days, nor twenty days; But a whole month, until it comes out from your nostrils, and it becomes loathsome to you; because you have despised the L-rd who is among you, and have wept before Him, saying, Why did we come out of Egypt? **Numbers 11:18-20**

(2) יַעַן כִּי מֵאַסְתֶּם אֶת ד' אֲשֶׁר בְּקִרְבְּכֶם. כְּבוֹד גְּלוּי שְׂכִינָה שֶׁבְקִרְבְּכֶם. שֶׁהָרִי בְהִיוֹתְכֶם בְּמִצְרַיִם לֹא הָיָה לָכֶם הַעוֹנֵג הַנֶּעֱלָה הַלֵּז. וְכֹאשֶׁר אַתֶּם אוֹמְרִים כִּי טוֹב לָנוּ בְּמִצְרַיִם שֶׁהִי לָנוּ בֶּשֶׂר. הִרְאִיתֶם לַדַּעַת שֶׁתַּעֲנוּג מֵאֲכָל בֶּשֶׂר יִקָּר לָכֶם מִתַּעֲנוּג גְּלוּי שְׂכִינָה. וְאִין בְּזִיוֹן וּמֵאוּס גְּדוֹל מִזֶּה: לָמָּה זֶה יֵצְאוּ מִמִּצְרַיִם. עוֹד הָיוּ בָהֶם אוֹמְרִים דְּשִׁטוֹת הִי' מִמֶּנּוּ שִׁיֵּצְאוּ מִמִּצְרַיִם וְשִׁמְעֵנוּ לְדַבַּר מֹשֶׁה. וְא"כ הִיוּ תוֹהִים עַל הַטוֹב וְהַיָּשָׁר שֶׁעָשׂוּ וְדוּמִים כֹּאֲלוֹ לֹא רָצוּ לְצֵאת כְּדֹאִי' בְּמִס' קִידוּשִׁין סִפ"א בְּתוֹהָה עַל הַרְאוֹנוֹת וְהָרִי מִי שֶׁלֹּא יֵצֵא בְּאֵמַת מֵת בִּימֵי הַחוּשֶׁךְ כִּידוּעַ. ע"כ גַּם אַתֶּם תִּסְפוּ: עִמָּךְ דְּבַר, בַּמִּדְבָּר יֵאָמְרוּ

. . . because you have despised the L-rd who is among you: i.e. the glory of the revelation of the Shechina (Divine Presence) which is in your midst, for while you were in Egypt you didn't actually experience this exquisite pleasure. And when you say that it would have been better for you to have remained in Egypt, because we had meat, you have indicated that the pleasure of eating meat is more precious than the pleasure of the revelation of the Shechina. There is no greater shame and disgust than that. - **Why did we come out of Egypt?** In addition, they said that it was foolish for us to have left Egypt and to have listened to Moshe. In effect they were regretting the good and uprightness that they had done, as if to say that they hadn't wanted to leave Egypt. This is similar to the statement of our Sages at the end of the first chapter of Kiddushin 40b, that someone who regrets their previous good deeds [is considered as if he didn't accomplish them and will therefore not be rewarded for them]. And if they had truly not left, they would have died [in Egypt] in the days of darkness, as is well known. Consequently, you too will die. **Haamek Davar, Numbers 11:20**

(3) וַיִּקְרָא הָעָם כָּל הַיּוֹם הַהוּא וְכָל הַלַּיְלָה וְכָל יוֹם הַמָּחָרֶת וַיֹּאסְפוּ אֶת-הַשְּׁלֹו הַמִּמְעִיט אֶסְף עֲשָׂרָה חֲמֵרִים וַיִּשְׁטְחוּ לָהֶם שְׂטוּחַ סְבִיבוֹת הַמַּחֲנֶה: הַבָּשָׂר עוֹדְנָו בֵּין שְׁנֵיהֶם טָרִם יִכְרֹת וְאָף ד' חָרָה בָּעַם וַיִּדְ ד' בָּעַם מִכָּה רַבָּה מְאֹד: וַיִּקְרָא אֶת שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא קִבְרוֹת הַתְּאֻוָּה כִּי שָׁם קָבְרוּ אֶת הָעָם הַמִּתְאֻוִּים: מִקְבְּרוֹת הַתְּאֻוָּה נָסְעוּ הָעָם חֲצֵרוֹת וַיְהִיוּ בְּחֲצֵרוֹת: בַּמִּדְבָּר יֵאֵל-לֵב-לָהּ

And the people stood up all that day, and all that night, and all the next day, and they gathered the quails; he who least gathered, gathered ten homers; and they spread them all abroad for themselves around the camp. And while the meat was yet between their teeth, before it was chewed, the anger of the L-rd was kindled against the people, and the L-rd struck the people with a very great plague. And He called the name of that place Kibroth-Hattaavah; because there they buried the people who had the craving. And the people journeyed from Kibroth-Hattaavah to Hazeroth; and abode at Hazeroth. **Numbers 11:32-35**

(4) הַמִּמְעִיט אֶסְף עֲשָׂרָה חֲמֵרִים. שִׁמְעֵתִי בְּשֵׁם הַגֵּר"א ז"ל שֶׁהִיא הַמִּמְעִיט בִּקְצֵה הַמַּחֲנֶה מִלְּפָנִים. וְא"כ הִיא נֹצֵרֶת לְהַלּוֹךְ פְּרָסָה וְחֲצִי בַּהֲלִיכָה וְכַמוֹ כֵּן בַּהֲבָאָה. וְכֹזֵה עֲשֵׂה עֲשֵׂר פְּעָמִים. וְהִיא שְׁלֹשִׁים פְּרָסָאוֹת מֵהַלֵּךְ יוֹם וְלַיְלָה וְיוֹם. וְא"כ פִּי וַיִּשְׁטְחוּ לָהֶם שְׂטוּחַ סְבִיבוֹת הַמַּחֲנֶה. מִבְּפָנִים קְרוֹב לְאֵהָלוֹ. וְלֹא כִפִּי סְבִיבוֹת הַמַּחֲנֶה דִלְעִיל שֶׁהִיא מִבְּחוּץ עַל הַשְּׂדֵה: וְאָף ד' חָרָה בָּעַם. עַל שֶׁקִּידְתָּם כ"כ בְּלִי מְנוּחָה יוֹם וְלַיְלָה לְמֵלֵא תְּאוֹתָם: הָעֵמֶק דְּבַר, בַּמִּדְבָּר יֵאֵל-לֵב-לָג

He who least gathered gathered ten homers: I heard in the name of the Gaon, Rabbainu Eliyahu [of Vilna], of blessed memory, that those who gathered the least were [in the middle of the camp] furthest away from either end. Consequently they had to walk a parsang and a half to get there and a parsang and a half back. [In order to gather ten homers] he had to do this ten times, [a homer's load each time]. This would have taken them the time to walk thirty parsangs, which is a full day, night, and day. Consequently, the meaning of, "and they spread them all abroad for themselves around the camp," is that they they spread it out in the inner area, close to their own tents, not around the outer perimeter of the camp, as the term is used previously (Numbers 11:31). - **The anger of the L-rd was kindled against the people:** because of their diligence, working day and night without rest, to fill their cravings. **Haamek Davar, Numbers 11:32-33**

IV. The Incident of the Spies

A.

(1) ותקרבון אלי כלכם ותאמרו נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו לנו את הארץ וישבו אתנו דבר את הדרך אשר נעלה בה ואת הערים אשר נבא אליהן: וייטב בעיני הדבר ואקח מכם שנים עשר אנשים איש אחד לשבט: דברים א:כב-כג

And you came near me every one of you, and said, We will send men before us, and they shall search us out the land, and bring us word again by which way we must go up, and to what cities we shall come. And the saying pleased me well; and I took twelve men of you, one from each tribe. **Deuteronomy 1:22-23**

(2) יחפרו לנו גו' לא כתיב ויראו את הארץ. שהמה לא שלחו לראות אם טובה אם רעה אלא כמש"כ הרמב"ן ז"ל שלא שלחו רק לראות איך לכבוש את הארץ בדרך היותר בטוחה. וכמו שפירשנו בפ' שלח שלא רצו ליכנס בדרך נס נגלה שקשה היה להם הנהגה מסוכנת הלזה ע"כ כתיב לשון חפירה שהוא לראות במסתרים לדעת סתרי המדינה כדרך מרגלים: העמק דבר, דברים א:כב

Search us out the land: It does not say, "View the land," for the people didn't send them there to see if the land was good or not. Rather, as Ramban explains, they only sent them so that they should see how to conquer the land in the most assured manner, as we explained in Parshas Shelach. This is because they didn't want to enter the land in a supernatural manner, for they didn't want to be led in this dangerous way; [dangerous in the sense that they were constantly being held to higher standard and would be immediately punished, if they sinned.] For that reason it is written "v'yachparu," - search us out (literally dig deeply), to view the deeply held secrets, i.e. the mission of spies. **Haamek Davar, Deuteronomy 1:22**

(3) וייטב בעיני הדבר. כי גם משה רבינו הבין שדרך הקודש שדרכו עד כה קשה לישראל לעמוד בה ולקום שלא יכשלו כרגע. כאשר היה באמת עד קדש ברנע: ואקח מכם. . . משה רבינו ידע דעפ"י דרך הטבע קשה היה הכבוש אם לא בחזוק אמונה ובטחון בד' בצירוף חשק לנחול זה הארץ הטובה. וכ"ז א"א לעשות ע"י אנשים זרים רק מכם שאגב יראו נעימות הארץ ופריה כמו שצוה אותם בפ' שלח למען יהי חן הארץ על בניה אלה. וגם כסבור שהשלוחים ימצאו חזוק הלב כמו שעשה כלב בהכנסו לחברון. כמש"כ שם ובפ' מטות. ובזה ידוע ברור שתכבש הארץ כמו שפירשנו שם. ואלו עשו כן כל השלוחים היתה בזה תועלת נעלה לבטחונם בד' וחזוק לב ישראל מה שלא היה אפשר לדעת ע"י אנשים זרים שאינם רואים רק גשם החומות והאדם שבה: העמק דבר, דברים א:כג

And the saying pleased me well: For even Moshe understood that this holy manner of Divine conduct was difficult for Israel to bear, i.e. not to stumble for even an instance, as was the case until they reached Kadesh Barnea. **And I took twelve men of you, one from each tribe:** . . . Moshe Rabbainu realized that the conquest would be difficult, unless they had faith and trust in G-d coupled with a desire to inherit this superior land. This wouldn't be possible using strangers, [even though strangers would have the advantage of blending in with the populace,] only through "you", for in the process they would see the beauty of the land and its fruit, as He commanded them in Parshas Shelach, so that the attraction of the land would be felt by these children [of Israel]. In addition, Moshe felt that these emissaries would strengthen their resolve [being there,] just as Calev had, when he came to Hebron. . . . If all of the emissaries had done likewise there, it would have resulted in a heightened level of their trust in G-d and a strengthening of the resolve of the entire people of Israel, something that could never have been accomplished by strangers who would have only viewed the physical aspects of the walls and people therein. **Haamek Davar, Deut. 1:23**

C.

(1) וַיְדַבֵּר ד' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: שְׁלַח לְךָ אַנְשִׁים וַיִּתְּרוּ אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אֶחָד אִישׁ אֶחָד לְמִטֵּה אֲבֹתָיו תִּשְׁלְחוּ כָל נְשִׂיא בְּהֵם: וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה מִמִּדְבַּר פָּאָרָן עַל פִּי ד' כָּלֶם אַנְשִׁים רֵאשִׁי בְנֵי יִשְׂרָאֵל הֵמָּה: . . . וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה לְתוֹר אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם עֲלוּ זֶה בְּנֹגֵב וְעֲלִיתֶם אֶת הָהָר: וַרְאִיתֶם אֶת הָאָרֶץ מֵה הוּא וְאֵת הָעֵם הַיֹּשֵׁב עָלֶיהָ הַחֹזֵק הוּא הֲרַפָּה הַמְעַט הוּא אִם רַב: וּמָה הָאָרֶץ אֲשֶׁר הוּא יֹשֵׁב בָּהּ הַטּוֹבָה הוּא אִם רָעָה וּמָה הָעָרִים אֲשֶׁר הוּא יֹשֵׁב בָּהֶנָּה הַבְּמַחְנִים אִם בְּמִבְצָרִים: וּמָה הָאָרֶץ הַשְּׂמֵנָה הוּא אִם רֹזָה הֲיֵשׁ בָּהּ עֵץ אִם אִין וְהִתְחַזְּקֶתֶם וּלְקַחְתֶּם מִפְּרֵי הָאָרֶץ וְהִימִים יְמֵי בְּפוּרֵי עֲנָבִים: בַּמִּדְבָּר יג-א-ג, יז-

And the L-rd spoke to Moses, saying, Send men, that they may spy (tour) the land of Canaan, which I give to the people of Israel; of every tribe of their fathers shall you send a man, every one a leader among them. And Moses, by the commandment of the L-rd, sent them from the wilderness of Paran; all those men were chiefs of the people of Israel. . . . And Moses sent them to spy out the land of Canaan, and said to them, Go up this way southward, and go up into the mountain; And see the land, what it is; and the people who live in it, whether they are strong or weak, few or many; And what the land is that they live in, whether it is good or bad; and what cities they are that they live in, whether in tents, or in fortresses; And what the land is, whether it is fat or lean, whether there is wood in it, or not. And be you of good courage, and bring of the fruit of the land. Now the time was the time of the first ripe grapes. **Numbers 13:1-3, 17-20**

D.

וַיַּעֲלוּ וַיִּתְּרוּ אֶת הָאָרֶץ מִמִּדְבַּר צִן עַד רְחֹב לְבָא חֲמַת: וַיַּעֲלוּ בְּנֹגֵב וַיָּבֹאוּ עַד חֲבֹרוֹן וְשָׁם אַחִימָן שִׁשִׁי וְתַלְמִי יְלִידֵי הָעֵנֶק וְחֲבֹרוֹן שְׁבַע שָׁנִים נִבְנְתָה לְפָנַי צֵעַן מִצְרַיִם: וַיָּבֹאוּ עַד נַחַל אֶשְׁכּוֹל וַיְכַרְתּוּ מִשָּׁם זְמוּרָה וְאֶשְׁכּוֹל עֲנָבִים אֶחָד וַיִּשְׂאֵהוּ בְמוֹט בְּשָׁנִים וּמִן הָרְמָנִים וּמִן הַתְּאֵנִים: לְמָקוֹם הַהוּא קָרָא נַחַל אֶשְׁכּוֹל עַל אֲדוּת הָאֶשְׁכּוֹל אֲשֶׁר כָּרְתוּ מִשָּׁם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיָּשׁוּבוּ מִתּוֹר הָאָרֶץ מִקֶּץ אַרְבַּעִים יוֹם: וַיֵּלְכוּ וַיָּבֹאוּ אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱרֹן וְאֶל כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל מִדְבַּר פָּאָרָן קְדֻשָּׁה וַיִּשְׁבּוּ אֹתָם דָּבָר וְאֵת כָּל הָעֵדָה וַיִּרְאוּם אֶת פְּרֵי הָאָרֶץ: וַיִּסְפְּרוּ לוֹ וַיֹּאמְרוּ בָּאנוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּנוּ וְגַם זָבַת חֶלֶב וּדְבַשׁ הוּא וְזֶה פְּרִיָּהּ: אֲפֹס כִּי עַז הָעֵם הַיֹּשֵׁב בְּאֶרֶץ וְהָעָרִים בְּצֻרוֹת גְּדֹלֹת מְאֹד וְגַם יְלִדֵי הָעֵנֶק רְאִינוּ שָׁם: עֲמַלְק יֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב וְהַחִתִּי וְהַיְבוּסִי וְהָאֱמֹרִי יֹשֵׁב בְּהָר וְהַכְּנַעֲנִי יֹשֵׁב עַל הַיָּם וְעַל יַד הַיַּרְדֵּן: וַיִּהְיֶה כָּלֶם אֶת הָעֵם אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר עֲלֵה נַעֲלָה וַיִּרְשָׁנוּ אֹתָהּ כִּי יָכוֹל נוֹכַח לָהּ: וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר עָלוּ עִמּוֹ אָמְרוּ לֹא נוֹכַח לַעֲלוֹת אֶל הָעֵם כִּי חֹזֵק הוּא מִמֶּנּוּ: וַיִּצְיִאוּ דְבַת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תָּרוּ אֹתָהּ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הָאָרֶץ אֲשֶׁר עָבְרָנוּ בָּהּ לְתוֹר אֹתָהּ אֶרֶץ אֲכָלֹת יוֹשְׁבֶיהָ הוּא וְכָל הָעֵם אֲשֶׁר רְאִינוּ בְּתוֹכָהּ אַנְשֵׁי מַדּוּת: וְשָׁם רְאִינוּ אֶת הַנְּפִילִים בְּנֵי עֵנֶק מִן הַנְּפִילִים וְנָהִי בְּעֵינֵינוּ כַּחֲבָבִים וְכֵן הָיִינוּ בְּעֵינֵיהֶם: בַּמִּדְבָּר יג-כא-לג

So they went up, and searched the land from the wilderness of Zin to Rehob, as men come to Hamath. And they ascended by the south, and came to Hebron; where Ahiman, Sheshai, and Talmai, the sons of Anak, were. Now Hebron was built seven years before Zoan in Egypt. And they came to the brook of Eshkol, and cut down from there a branch with one cluster of grapes, and they bore it between two on a pole; and they brought of the pomegranates, and of the figs. The place was called the brook Eshkol, because of the cluster of grapes which the people of Israel cut down from there. And they returned from searching the land after forty days. And they went and came to Moses, and to Aaron, and to all the congregation of the people of Israel, to the wilderness of Paran, to Kadesh; and brought back word to them, and to all the congregation, and showed them the fruit of the land. And they told him, and said, We came to the land where you sent us, and surely it flows with milk and honey; and this is its fruit. Nevertheless, the people,

who live in the land, are strong, and the cities are walled, and very great; and moreover we saw the children of Anak there. The Amalekites live in the land of the Negev; and the Hittites, and the Jebusites, and the Amorites, live in the mountains; and the Canaanites live by the sea, and by the side of the Jordan. And Caleb quieted the people before Moses, and said, Let us go up at once, and possess it; for we are well able to overcome it. But the men who went up with him said, We are not able to go up against the people; for they are stronger than we. And they brought up an evil report of the land which they had spied to the people of Israel, saying, The land, through which we have gone to spy, is a land that eats up its inhabitants; and all the people that we saw in it are men of a great stature. And there we saw the Nefilim, the sons of Anak, who come from the Nefilim; and we were in our own sight as grasshoppers, and so were we in their sight. **Numbers 13:21-33**

E.

(1) וַתִּשָׂא כָּל הָעֵדָה וַיִּתְּנוּ אֶת קוֹלָם וַיִּבְכּוּ הָעָם בְּלִילָה הַהוּא: וַיִּלְנוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אֶהֱרֹן כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם כָּל הָעֵדָה לֹא מִתְּנוּ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אוֹ בְּמִדְבַּר הַזֶּה לֹא מִתְּנוּ: וְלָמָּה ד' מְבִיא אֶתְנוּ אֶל הָאָרֶץ הַזֹּאת לְנַפֵּל בַּחֶרֶב נָשִׁינוּ וְטַפְנוּ יְהִיוּ לָבוֹז הַלֹּא טוֹב לָנוּ שׁוּב מִצְרַיִמָּה: וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אֶחָיו נַתְּנָה רֹאשׁ וְנָשׁוּבָה מִצְרַיִמָּה: וַיִּפֹּל מֹשֶׁה וְאֶהֱרֹן עַל פְּנֵיהֶם לִפְנֵי כָּל קְהַל עֵדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן נּוּן וְכָלֵב בֶּן יִפְנֶה מִן הַתָּרִים אֶת הָאָרֶץ קָרְעוּ בְּגָדֵיהֶם: וַיֹּאמְרוּ אֶל כָּל עֵדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הָאָרֶץ אֲשֶׁר עָבְרָנוּ בָּהּ לְתוֹר אֶתְּהָ טוֹבָה הָאָרֶץ מְאֹד מְאֹד: אִם חָפֵץ בָּנוּ ד' וְהֵבִיא אֶתְנוּ אֶל הָאָרֶץ הַזֹּאת וְנַתְּנָהּ לָנוּ אָרֶץ אֲשֶׁר הוּא זָבַת חֶלֶב וְדִבְשׁ: אֲךָ בְּד' אֵל תִּמְרְדוּ וְאַתֶּם אֵל תִּירְאוּ אֶת עַם הָאָרֶץ כִּי לַחֲמֵנוּ הֵם סָר צֵלָם מֵעַלֵּיהֶם וְד' אֶתְנוּ אֶל תִּירְאֵם: וַיֹּאמְרוּ כָּל הָעֵדָה לְרִגּוֹם אֹתָם בְּאֲבָנִים וּכְבוֹד ד' נִרְאָה בְּאֹהֶל מוֹעֵד אֶל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: בַּמִּדְבָּר יד:א-י

And all the congregation lifted up their voice, and cried; and the people wept that night. And all the people of Israel murmured against Moses and against Aaron; and the whole congregation said to them, Would G-d that we had died in the land of Egypt! or would G-d we had died in this wilderness! And why has the L-rd brought us to this land, to fall by the sword, that our wives and our children should be a prey? were it not better for us to return into Egypt? And they said one to another, Let us choose a chief, and let us return to Egypt. Then Moses and Aaron fell on their faces before all the assembly of the congregation of the people of Israel. And Joshua the son of Nun, and Caleb the son of Jephunneh, which were of those who spied the land, tore their clothes; And they spoke to all the company of the people of Israel, saying, The land, which we passed through to spy, is an exceedingly good land. If the L-rd delights in us, then He will bring us into this land, and give it to us; a land which flows with milk and honey. Only do not rebel against the L-rd, nor fear the people of the land; for they are bread for us; their defense is departed from them, and the L-rd is with us; fear them not. But all the congregation said to stone them with stones. And the glory of the L-rd appeared in the Tent of Meeting before all the people of Israel. **Numbers 14:1-10**

(2) כָּל הָעֵדָה. הִמָּה רֹאשֵׁי הָעָם שֶׁעֲמְדוּ שָׁם. כַּדְּכַתִּיב לְעִיל וְאֵל כָּל עֵדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וּבְרוּר שְׁלֹא עֲמְדוּ שְׁשִׁים רְבוּא בְּאוֹתוֹ מִקּוֹם. אֵלֹא עֵדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. הֵינּוּ רֹאשֵׁי הָעֵדָה. וְהִמָּה נָתַן קוֹלָם תּוֹמִי: וַיִּתְּנוּ אֶת קוֹלָם. וְאֶחָד כָּל אֶחָד אַחֵר שָׁחֹזר לְאַהֲלוֹ דָּרַשׁ בְּמִקְוָמוֹ לִפְנֵי הָעָם שֶׁתַּחֲתִיו: וַיִּבְכּוּ כָּל הָעָם בְּלִילָה הַהוּא. כּוֹלָם שָׁמְעוּ וּבְכּוּ גַם הִמָּה: הָעֲמָק דָּבַר, בַּמִּדְבָּר יד:א

And all the congregation: This refers to the leadership of the people, who were standing there, [when the spies gave their report,] as it is written (Num. 13:26), “[And they went and came to Moses, and to Aaron,] and to all the congregation of the people of Israel.” It is self evident that the six hundred thousand were not all in that place, but rather the leadership of the people. They

were the ones that immediately let out a hue and cry. . . . **lifted up their voice, and cried:** and afterwards each one of them, as they returned to their tents, publicly spoke to those in their area. . . . **and the people wept that night:** They all heard the reports and they too cried. **Haamek Davar, Numbers 14:1**

(3) . . . כי בשנאת ד' את הדור הזה חפץ להמיתם בארץ כנען. וכאשר יבואר במקרא הסמוך. וחשבו סיבת השנאה הוא או בשביל שעבדו ע"ז במצרים או על חטא העגל. וזהו שצעקו לו מתנו בארץ מצרים או במדבר הזה בשביל העגל: העמק דבר, במדבר יד:ב

. . . Because of G-d's hatred to that generation did He want to kill them in the land of Canaan, as is explained in the next verse. They believed that the hatred was due to the fact that they worshipped idols in Egypt or because of the sin of the [Golden] Calf. As a result, they cried out, "Would G-d that we had died in the land of Egypt! or would G-d we had died in this wilderness!" [as a punishment for the sin] of the Golden Calf. **Haamek Davar, Num. 14:2**

(4) . . . חשבו כי רצונו ית' שיהיה זה הדור הרוגי חרב. והטף ונשים יהיו נשמרים בהשגחה פרטית שלא יהיו נכבשים לעבדים ולשפחות עד שיגדלו וישוּבו לכבוש את הכנעני בעזרו ית'. ועד כה וכה יהיו לבז עכ"פ: העמק דבר, דברים יד:ג

They believed that it was G-d's will that the present generation would be killed by the sword and the children and women would be protected by Divine Providence from being taken as slaves, and would eventually conquer the Canaanites through G-d's help. But their property, however, would be plundered by the enemy. **Haamek Davar, Num. 14:3**

(5) נתנה ראש וגו'. . . ביאר הכתוב שנמצא עוד כת גרוע מכולם. שהאמינו ביכולת וגם ברצון ד' להביאם בשלו'. אבל המה לא רצו בביאת א"י שיהיו מוכרחים לכוף ראש תחת עול מ"ש. ובל"ז תהיה השגחת ד' לרעה. ע"כ אמרו נתנה ראש. עלינו להיות ברשות עצמנו ונשובה מצרימה. שאין שם עול תורה ועבודה כטעות כמה דורות המאוחרים. שאין כלל תורה מצות ד' אלא בא"י כמש"כ בפרשת בחקתי. וחז"ל דרשו נתנה ראש לשון ע"ז. והיינו הך. שבקשו להיות חפשי מעול מ"ש. והיינו מרידה ממש. וכ"כ הרמב"ן להלן ט"ו ל' בפירוש מקרא זה יע"ש. אלא לא כמו שהבין הוא ז"ל שכל הדור דברו כן ח"ו. אלא שנמצא כת כזה ג"כ. ואדרבה זה הכת היתה קטנה בישראל. מש"ה כתיב ויאמרו איש אל אחיו. והיו מתיראים עד כה לדבר כאלה אך בשעת מחלוקת כל א' מוציא רוחו ומחשבתו בלי פחד: העמק דבר, דברים יד:ד

Let us choose a chief, and let us return to Egypt: . . . Scripture makes clear that there were another group [amongst them] that was the most corrupt, for they were convinced in both G-d's ability and His desire to bring them [to the land] in peace. They, however, didn't want to go into the Land of Israel, as they would be then forced to submit to the yoke [of the mitzvos], as I previously wrote, and if they wouldn't comply, they would be subject to Divine punishment. Therefore their reaction was, "Let us choose a chief," i.e. we want to be independent and return to Egypt, because there they wouldn't be subject to the yoke of Torah study and Divine service. This same error was made by subsequent generations, i.e. thinking that Torah and mitzvos are only applicable in the Land of Israel, as I wrote in Parshas Bichukosai. Our Sages, of blessed memory, understood the phrase, "Let us choose a chief," to be referring to idolatry. Their explanation is really the same as the above explanation, i.e. they wanted to become free from the yoke of Heaven, which is an act of rebellion. This is actually the explanation of Ramban . . . The

difference between the above explanation and that of the Ramban is that he explained that the entire generation expressed that view and I believe that G-d forbid that it was so. Rather, only a small minority were involved. For that reason it is written, "And they said one [man] to another," for up until that point they were afraid to express openly their feelings. At the time of general strife, however, one finds the courage to express without fear his emotions and thoughts.

Haamek Davar, Numbers 14:4

F.

וַיִּפְּנוּ וַיַּעֲלוּ הַהָרָה וַיָּבֹאוּ עַד נַחַל אֶשְׁכּוֹל וַיִּרְגְּלוּ אֹתָהּ: וַיִּקְחוּ בְיָדָם מִפְּרֵי הָאָרֶץ וַיִּזְרְדוּ אֵלֵינוּ וַיִּשְׁבוּ אֹתָנוּ דָּבָר וַיֹּאמְרוּ טוֹבָה הָאָרֶץ אֲשֶׁר ד' א-לֹהֵינוּ נָתַן לָנוּ: וְלֹא אָבִיתֶם לַעֲלֹת וַתִּמְרוּ אֶת פִּי ד' א-לֹהֵיכֶם: וַתִּרְגְּנוּ בְּאֹהֲלֵיכֶם וַתֹּאמְרוּ בְּשִׁנְאֵת ד' אֹתָנוּ הוֹצִיאָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְתֵת אֹתָנוּ בְּיַד הָאֱמֹרִי לְהַשְׁמִידָנוּ: אָנָּה | אֲנַחְנוּ עֲלִים אֲחֵינוּ הִמְסוּ אֶת לְבַבְנוּ לֵאמֹר עִם גְּדוֹל וָרֵם מִמֶּנּוּ עָרִים גְּדוֹלֹת וּבְצוּרֹת בְּשָׁמַיִם וְגַם בְּנֵי עֲנָקִים רָאִינוּ שָׁם: וְאָמַר אֲלֵכֶם לֹא תַעֲרִצוּן וְלֹא תִירָאוּן מֵהֶם: ד' א-לֹהֵיכֶם הֵהָלֶךְ לְפָנֵיכֶם הוּא יִלָּחֵם לָכֶם כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה אֲתֶכֶם בְּמִצְרַיִם לְעֵינֵיכֶם: וּבַמִּדְבָּר אֲשֶׁר רָאִיתָ אֲשֶׁר נִשְׁאַף ד' א-לֹהֶיךָ כְּאֲשֶׁר יִשָּׂא אִישׁ אֶת בְּנוֹ בְּכֹל הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הִלְכְתֶם עַד בְּאֶכָם עַד הַמָּקוֹם הַזֶּה: וּבְדָבָר הַזֶּה אֵינְכֶם מֵאֲמִינִם בְּד' א-לֹהֵיכֶם: הֵהָלֶךְ לְפָנֵיכֶם בְּדֶרֶךְ לְתוֹר לָכֶם מְקוֹם לְחַנְתְּכֶם בְּאֵשׁ | לִילָה לְרֹאשֵׁיכֶם בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר תֵּלְכוּ בָּהּ וּבַעֲנַן יוֹמָם: דְּבָרִים אֶכֶד-לִג

And they turned and went up into the mountain, and came to the valley of Eshkol, and searched it out. And they took of the fruit of the land in their hands, and brought it down to us, and brought us word again, and said, It is a good land which the L-rd our G-d does give us. However you would not go up, but rebelled against the commandment of the L-rd your G-d; And you murmured in your tents, and said, Because the L-rd hated us, He has brought us out of the land of Egypt, to deliver us into the hand of the Amorites, to destroy us. Where shall we go? our brothers have discouraged our heart, saying, The people are greater and taller than we; the cities are great and fortified up to heaven; and moreover we have seen the sons of the Anakim there. Then I said to you, Dread not, nor be afraid of them. The L-rd your G-d who goes before you, He shall fight for you, according to all that He did for you in Egypt before your eyes; And in the wilderness, where you have seen how the L-rd your G-d carried you, like a man carries his son, in all the way that you went, until you came to this place. Yet in this thing you did not believe the L-rd your G-d, Who went in the way before you, to search out a place for you to pitch your tents in, in fire by night, to show you by which way you should go, and in a cloud by day. **Deut. 1:24-33**

V. The Forty Year Exile in the Desert

A.

(1) וַיִּשְׁמַע ד' אֶת קוֹל דְּבָרֵיכֶם וַיִּקְצֹף וַיִּשְׁבַּע לֵאמֹר: אִם-יִרְאֶה אִישׁ בְּאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה הַדּוֹר הָרַע הַזֶּה אֶת הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְתֵת לְאַבְרָהָם: זוֹלָתִי פָּלַח בֶּן יִפְנֶה הוּא יִרְאֶנָּה וְלוֹ אֶתֵּן אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר דָּרַךְ בָּהּ וּלְבָנָיו יַעַן אֲשֶׁר מָלֵא אַחֲרֵי ד': גַּם בִּי הִתְאַנֵּף ד' בְּגַלְלֵכֶם לֵאמֹר גַּם אֶתָּה לֹא תָבֵא שָׁם: יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוֹן הָעַמִּיד לְפָנֶיךָ הוּא יָבֵא שָׁמָּה אֹתוֹ חִזַּק כִּי הוּא יִנְחֹלְנָה אֶת יִשְׂרָאֵל: וְטַפְכֶם אֲשֶׁר אָמַרְתֶּם לְבִז יִהְיֶה וּבְנֵיכֶם אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּ הַיּוֹם טוֹב וָרַע הִמָּה יָבֹאוּ שָׁמָּה וְלָהֶם אֶתְנַנֶּה וְהֵם יִרְשׁוּהָ: וְאַתֶּם פָּנוּ לָכֶם וְסַעוּ הַמִּדְבָּרָה דֶּרֶךְ יָם סוּף: . . . וַתִּשְׁבוּ בְקִדְשׁ יָמִים רַבִּים כַּיָּמִים אֲשֶׁר יִשְׁבְּתֶם: וְנִפְּן וְנִסַּע הַמִּדְבָּרָה דֶּרֶךְ יָם סוּף כְּאֲשֶׁר דָּבָר ד' אֵלַי וְנָסַב אֶת הַר שִׁעִיר יָמִים רַבִּים: דְּבָרִים אֶלֶד-מ, מו, בֵּא

And the L-rd heard the voice of your words, and was angry, and swore, saying, Surely there shall not one of these men of this evil generation see that good land, which I swore to give to your fathers, Save Caleb the son of Jephunneh; he shall see it, and to him will I give the land that he has trodden upon, and to his children, because he has wholly followed the L-rd. Also the L-rd was angry with me for your sakes, saying, You also shall not go in there. But Joshua the son of Nun, who stands before you, he shall go in there; encourage him; for he shall cause Israel to inherit it. Moreover your little ones, which you said should be a prey, and your children, who in that day had no knowledge of good and evil, they shall go in there, and to them will I give it, and they shall possess it. But as for you, turn, and take your journey into the wilderness by the way of the Red Sea. . . . So you abode in Kadesh many days, according to the days that you abode there. Then we turned, and took our journey into the wilderness by the way of the Red Sea, as the L-rd spoke to me; and we went about Mount Seir many days. **Deut. 1:34-40, 46, 2:1**

(2) בְּמִסְפַּר הַיָּמִים אֲשֶׁר תִּרְתְּם אֶת הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם לְשָׁנָה יוֹם לְשָׁנָה תִשָּׂאוּ אֶת עֲוֹנֹתֵיכֶם
אַרְבָּעִים שָׁנָה וַיִּדְעֶתֶם אֶת תְּנוּאַתִּי: בַּמְדַּבֵּר יָדִלְד:

According to the number of the days in which you spied the land, forty days, each day for a year, shall you bear your iniquities, forty years, and you shall know my displeasure. **Numbers 14:34**

(3) וַתֵּשְׁבוּ בְקִדְשׁ יָמִים רַבִּים כַּיָּמִים אֲשֶׁר יִשְׁכַּתֶּם: וַנִּפְּן וְנִסַּע הַמַּדְבָּרָה דְרֹךְ יָם סוּף כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר
ד' אֱלֹהֵי וְנִסַּב אֶת הַר שְׁעִיר יָמִים רַבִּים: וַיֹּאמֶר ד' אֱלֹהֵי לְאֹמְרֵי: רַב לָכֶם סָב אֶת הָהָר הַזֶּה פָּנּוּ לָכֶם
צָפְנָה: דְּבָרִים אִמוּ-ב:א-ג

So you abode in Kadesh many days, according to the days that you abode there. Then we turned, and took our journey into the wilderness by the way of the Red Sea, as the L-rd spoke to me; and we went about Mount Seir many days. And the L-rd spoke to me, saying, You have wandered around this mountain long enough; turn northward. **Deuteronomy 1:46-2:1**

(4) וְנִסַּב אֶת הַר שְׁעִיר יָמִים רַבִּים. רִמְזוּ לָנוּ אֲשֶׁר תְּכַלִּית הַנְּדִידָה בְּשִׁבִיל הַגְּלוּת שִׁיחִיהָ לְאַחֲזִי
יְהִי רֹב הַזְּמַן בְּגְלוּת אֲדוֹם. . . . פָּנּוּ לָכֶם צָפְנָה. עוֹד לֹא הִגִּיעָה הַשְּׁעָה לְהִלּוֹךְ לְצַד צָפוֹן מִמְּקוֹם
שְׁעוּמָדִים אֲזִי בְהָר שְׁעִיר אֲלֵא הִיא לָהֶם לְלַכֵּת לְמִזְרָח. וְכַשִּׁיגִיעוּ מִדְּבַר מוֹאָב מִשֶּׁם יִפְּנּוּ צָפוֹנָה. וְאִי
יֵשׁ לְפָרֵשׁ לְפִי הַפֶּשֶׁט בְּאֲשֶׁר עֲלִיכֶם לְפָנוּת לְצָפוֹן לְצַד אִי וְאִי מוֹכְרָחִים אַתֶּם לְצִאת מִגְּבוּל אַחֵיכֶם
בְּנֵי עִשׂוּ. אֲבָל חִזְ"ל בְּרַבָּה הַעֲמִיקוּ לְדִרוּשׁ מִזֶּה הַלְשׁוֹן כּוֹנֵה אַחֲרֵת אָמַר לָהֶם אִם רָאִיתֶם אוֹתוֹ
שֶׁמִּבְּקֵשׁ לְהַתְּגַרֵּת בְּכֶם אֵל תַּעֲמְדוּ כִּנְגְדוּ אֲלֵא הַצְּפִינוּ עֲצַמְכֶם מִמֶּנּוּ הוּא פָּנּוּ לָכֶם צָפוֹנָה. וְאִי דִרְשׁוּ
לְרַמֵּז עַל הַר הַזֶּה זֶה גְלוּת אֲדוֹם ע"ש עוֹד. הַעֲמַק דְּבַר, דְּבָרִים ב:א,ג

And we went about Mount Seir many days: This was a hint that the purpose of the wandering was to serve as a sign for our [future] exile, that the majority of the time of our exile would be spent under Edom (Rome). . . . **Turn northward (tzafonah):** . . . Our Sages found a hint in these words (*tzafonah*) that when you see that [Edom-Rome] wants to provoke you, do not directly oppose them, but rather hide (*hatzfinu* similar to *tzafonah*) yourselves. They evidently expounded upon this verse that Mount Seir, [which was then the homeland of Edom] is hinting at the exile of Edom (Rome). **Haamek Davar, Deut. 2:1,3**

B.

(1) (במדבר י"ד) ותשא כל העדה ויתנו את קולם ויבכו העם בלילה ההוא. אמר רבה אמר רבי יוחנן: אותו הלילה ליל תשעה באב היה, אמר להן הקדוש ברוך הוא לישראל: אתם בכיתם בכיה של חנם ואני אקבע לכם בכיה לדורות. סנהדרין קד:

“And all the congregation lifted up their voice, and cried, and the people wept that night.” (Numbers 14:1) Rabbah observed in R. Yohanan's name: It was the night of the ninth of Ab, and the Al-mighty said to Israel, “Ye have wept without cause: therefore will I appoint a weeping to you for future generations.” **Sanhedrin 104b**

(2) שמאותו מעשה נגזרו ב' חורבנות דהיינו בכיה לדורות והוא מדה כנגד מדה שהם מאסו בארץ ולכך כשחטאו גלו ממנו. מהרש"א, שם

As a result of that incident, the [future] destruction of the two Temples were then decreed. This is the meaning of, “a weeping to you for future generations.” This punishment was meted out to them measure for measure. Because they despised the land, [it was decreed that] if they were to sin they would be exiled from there. **Maharsha, ibid.**

C.

הני שני חורבנות היו משרשי שני החטאים האלו, בית ראשון היה מניצוץ חטא העגל ובית שני היה מבחינת חטא מרגלים וכמו שנתבאר. והנה רואים אנחנו שהשני קשה מהראשון הרבה מאד דבהעגל לא היה עונשם גדול כך דלא מתו מהם רק כשלושת אלפי איש. ועוד דהרי תיכף אחר זה נתרצה השי"ת עמהם וציום על מלאכת המשכן להשרות שכינתו בתוכם. משא"כ במרגלים שמתו כל היותר מעשרים שנה ונתעכבו במדבר ארבעים שנה והם בעצמם לא נכנסו לארץ כלל ורק בנייהם נכנסו, והטעם לזה מוכרח דחטא המינות וחסרון אמונה קשה הרבה יותר מן החטא של ע"ז. וכן בשני הגליות האחרון קשה וארוך יותר מן הראשון דבראשון לא מצינו דבעודם יושבים בכבל נשתעבדו בשיעבודים קשים אצל הבבלים וגם כי אחר עברו שבעים שנה נגאלו, וחורבן השני שהיה עבור קלקול האמונה הוא ארוך הרבה כו'. והוא מטעם הנ"ל דקלקול באמונה גרוע מע"ז. בית הלוי, שמות יב: מג

The root of the destruction of the two Temples was based upon these two sins. The [sin of the] first Temple was a spark of the sin of the Golden Calf (*Egel Hazahav*). The sin [that brought about the destruction] of the second Temple was related to the sin of the spies (*meraglim*), as we will explain. Behold we see that the ramifications of the second sin was much more severe than the first. The punishment for the sin of the Calf was not so severe, for only three thousand men died. In addition, immediately afterwards Hashem accepted them back and commanded them to construct the Tabernacle in order that His Presence (Shechina) would rest in their midst. In contrast, as a result of the sin of the spies, all those twenty years old and above died out and the people had to stay in the desert for forty years. They themselves didn't enter the land, only their children entered it. The reason for this was that the [sin of the spies] was rooted in heresy, [that G-d didn't have the power to conquer the land,] and a lack of faith. This is much more serious than the sin of idolatry. Similarly, the second exile is more difficult and longer than the first, for we don't find that the Jews who were exiled to Babylon were ever severely subjugated by the Babylonians. In addition, after seventy years had passed they were redeemed. The destruction of the second Temple, which was brought about because of a lack of faith, continues on for so many years. The reason is the same, i.e. the degeneracy which comes about because of a lack of faith is worse than idolatry. **Bais HaLevi, Exodus 12:43**